

CVI - Utredningsgång vid misstänkt hjärnsynskada - Samverkansrutin

Innehåll

1. Syfte och omfattning	1
2. Allmänt	1
3. Ansvar och roller	1
4. Beskrivning	1
5. Plan för kommunikation och implementering	1
6. Dokumentinformation	1
7. Referenser	1

1. Syfte och omfattning

Rutinens syfte är att beskriva ansvarsfördelning och utredningsgång vid misstänkt CVI hos barn och ungdomar.

CVI-teamet är en tvärprofessionell arbetsgrupp som kräver samverkan mellan olika vårdenheter såsom Ögonkliniken, Syncentralen, Barn- & ungdomsmedicin, Barn- & ungdomshabilitering och Kom-X inom Region Gävleborg. I CVI-teamet ingår synpedagog, ögonläkare, barnneurolog, barnpsykolog och specialpedagog med synkompetens.

Vidare arbete behövs för att hitta bra metoder för att fånga upp vuxna patienter. Det kommer även innefatta samarbete med Vuxenhabilitering och Hjärnskadeteam.

2. Allmänt

Hjärnsynskada, CVI (Cerebral Visual Impairment), är idag den vanligaste orsaken till synskada hos barn i västvärlden. CVI kan medföra exempelvis nedsatt synskärpa, synfältsdefekter, svårigheter att tolka synintryck, att känna igen ansikten, att hitta föremål i en rörlig miljö, att bedöma avstånd, urskilja former och att känna igen sig och orientera sig i omgivningen.

Ibland kan endast tolkning av synintryck vara ett problem, medan ögats och synsystemets funktion i övrigt fungerar normalt.

En skada i hjärnan kan leda till en hjärnsynskada. Den kan uppstå antingen under graviditeten, i samband med förlossningen (för tidig födsel är en riskfaktor) eller kan uppkomma senare i livet till exempel efter trauma eller stroke.

Prevalensen ökar i och med att fler prematurfödda barn eller barn med perinatale komplikationer överlever. CVI är en bestående funktionsnedsättning och påverkar även vuxna.

CVI teamet har representanter från Ögonmottagning (ögonläkare), Syncentral (synpedagog), Barn- och ungdomsmedicin (barnläkare med inriktning barnneurologi), Barn- och Ungdomshabilitering (psykolog) och KOM-X (specialpedagog med synkompetens).

CVI-teamets uppdrag är:

- Att sprida kunskap om CVI
- Att utreda och diagnostisera CVI
- Öka möjligheten att personer med CVI får rätt stöd och hjälp

3. Ansvar och roller

Vårdenhetschef ansvarar för implementeringen av rutinen och att tillgängliggöra CVI-teamets deltagare för att utföra sitt uppdrag.

CVI teamets ansvarsfördelning beskrivs under punkt 4. Beskrivning.

4. Beskrivning

Utredningsgång vid misstänkt CVI:

Observera att ordningen på insatserna kan variera.

1. Remiss med CVI-frågeställning skickas till Ögonmottagningen Hudiksvall/Gävle. **Remissmall finns som Bilaga 1.**
OBS: Remiss från annan aktör än vården bör komma från vårdpersonal, till exempel läkare eller sjuksköterska från elevhälsa, inte från lärare/rektor.

Barn som redan är aktuella på habiliteringen kan också aktualiseras till CVI-teamet vid samverkansrutinen Synmöte.
2. Patienten bokas för besök hos ögonläkare
3. Om ögonläkares bedömning stärker misstanken om CVI sätts patienten upp på CVI-teamets väntelista som finns på enhet Syncentralen.
4. CVI-teamets deltagare kallas två tillfällen/termin för gemensam patientrund för:
 - a) Remissbedömning och planering av utredning.
 - b) Bedömning av resultat av redan utförda tester/undersökningar.
5. Den vårdgivare som misstänker CVI kan ta anamnes och göra en kortare kartläggning genom att använda screeningformulär (**Bilaga 2**) som bifogas remissen till Ögonmottagningen.

6. **Syncentral:** funktionell synbedömning + pedagogisk bedömning från skola om ej redan inhämtad + fördjupad kartläggning (**Bilaga 3**).
7. **Barnmottagning:** barnneurologisk bedömning inklusive bedömning om indikation för MRT-hjärna.
8. Kognitiv psykologbedömning för att bedöma perceptuell förmåga. Tidpunkt beror på vem som har aktualiserat och om bedömning redan har gjorts tidigare.
9. Patientfallet lyfts i CVI-teamets rond för bedömning av resultat.
10. **ICD-Kod:** det finns ingen specifik kod för CVI. Om CVI bedöms föreligga används kod ”**H47.7** förändring i synbanorna, ospecificerad” (om hjärnskada föreligger), eller ”**H53.8** Andra specificerade synrubbningar” (om ingen känd hjärnskada föreligger).
11. Syncentralen förmedlar resultatet till patienten, dokumenterar utlåtande och ansvarar för stöd och anpassningar i samarbete med KOM-X. Skolan har möjlighet att kontakta Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) för pedagogiskt stöd.
12. **Dokumentation:** sammanfattning skrivs i varje enhets journal efter patientrond. Mallen ”samverkan” används för sammanfattande journalanteckning från diagnosdiskussion. (på BUS används mallen ”konferens barn”). Fullständigt utlåtande dokumenteras i Syncentralens journal.

5. Plan för kommunikation och implementering

- Presentera på arbetsplatsträff eller andra möten
- Som en nyhet på Plexus
- Lägga ut på Regionens Samverkanswebb
- Sätt lässkyldighet i Platina
- Möten med externa parter som inte har tillgång till regionens nätverk

6. Dokumentinformation

Dokumentet är utarbetat av CVI-teamets deltagare: Titti Idheman Synpedagog Syncentralen, Eva Meszaros Ögonläkare Ögonmottagning HU, Anna McGrail psykolog BUH HU, Catarina Westlin specialpedagog KOM-X, Charlotta Blank barnläkare och ST-barn- och ungdomsneurologi BUS HU.

Granskare: Titti Idheman, Synpedagog Syncentralen, Eva Meszaros, Ögonläkare Hudiksvall, Lena Söderlund, VEC Syncentralen.

Fastställare: Sandra Andersson, VC för VO Ögon/ÖNH

7. Referenser

Dokumentnamn	Plats
Bilaga 1: remissmall på Samverkanswebben	
Bilaga 2: screeningsformulär	
Bilaga 3: frågeformulär angående visuell perception	

Kopians giltighet garanteras endast utskriftsdatumet

8. Bilaga 1

Remiss till CVI-teamet Gävleborg

Ögonmottagning Gävle -41- Gävle Sjukhus 801 87 Gävle	Ögonmottagning Hudiksvall -714- Hudiksvalls Sjukhus 824 81 Hudiksvall
---	--

Remiss ska skrivas i samråd med vårdnadshavare.

Remissdatum:

Barnets namn		
Personnummer		
Adress		
Postnummer och ort		
Förälders namn		Vårdnadshavare ☐ Ja ☐ Nej
Adress		
Telefon		
Förälders namn		Vårdnadshavare ☐ Ja ☐ Nej
Adress		
Telefon		
Behov av tolk?	☐ Ja ☐ Nej	Om Ja, ange språk _____

Patient/vårdnadshavare har gett samtycke till att remiss skrivs och till att CVI-teamet tar del av journalkopior?	☐ Ja ☐ Nej
--	--

<p>Aktuell symtombild: (Varför misstänker man CVI?) Beskriv utförligt vilka symtom man ser och på vilket sätt barnet påverkas i vardagen.</p>
<p>Synstatus: (aktuell synskärpa, glasögon, tidigare undersökningar m.m.)</p>
<p>Övrigt hälsotillstånd: (Har barnet kända skador/sjukdomar eller funktionsnedsättningar, till exempel hörselnedsättning, hjärnskada, epilepsi, autism, intellektuell funktionsnedsättning, ärftlig sjukdom m.m.). Uppgifter om eventuella läkemedel.</p>

Aktuell pedagogisk bedömning **skall** bifogas med information om barnets styrkor och svårigheter i skolan, studiemiljö samt aktuella och tidigare skolinsatser och anpassningar.

Om tidigare psykologbedömning har genomförts skall resultat bifogas. Viktigt att ha tagit ställning till om intellektuell funktionsnedsättning föreligger.

Remitterande verksamhet	
Remiss utfärdad av (namn, profession, telefon)	

9. Bilaga 2

Checklista angående visuell perception

Barnets namn: Personnummer: Ifyllt den:

Ifyllt av: Relation till barnet:

Nr	Frågor	Alltid	Ofta	Ibland	Aldrig	Kommentar
1.	Känner ditt barn igen personer såsom familjemedlemmar och kompisar innan ni pratar?					
2.	Känner ditt barn igen sig själv och andra på foto?					
3.	Känner ditt barn igen föremål med enbart synen?					
4.	Känner ditt barn igen olika former t.ex. cirkel och bokstäver?					
5.	Är det utifrån färgen som barnet känner igen saker?					
6.	Hittar ditt barn känd miljö, t.ex. hemma och på dagis/skolan?					
7.	Tycker ditt barn om att vistas i ny miljö?					
8.	Ka ditt barn bedöma avstånd och nivåskillnader, t.ex. i en trappa eller ojämn terräng?					
9.	Kan ditt barn se föremål som rör sig?					
10.	Kan ditt barn se föremål när han/hon själv rör sig?					
11.	Tycker ditt barn om att se på tecknad film?					
12.	Kan ditt barn hitta ett speciellt föremål på mönstrat underlag, t.ex. på en duk eller lekmatta?					
13.	Kan ditt barn hitta detaljer i komplicerade bilder?					
14.	Kan ditt barn lägga pussel med många bitar?					
15.	Tycker ditt barn om att rita?					

10. Bilaga 3

Frågeformulär angående visuell perception

Barnets namn: Personnummer: Ifyllt den:

Ifyllt av: Relation till barnet:

Nr	Frågor	Alltid	Ofta	Ibland	Aldrig	Kommentar
Visuell uppmärksamhet						
1.	Verkar barnets synförmåga variera, dvs. verkar han/hon se bra ibland och ibland inte? Om ja, när och hur varierar det t.ex. tid på dagen?					
2.	Distraheras ditt barn lätt av störande intryck t.ex. ljud eller mycket saker i omgivningen?					
3.	Får ditt barn problem om det krävs uppmärksamhet på flera saker samtidigt?					
4.	Kan ditt barn använda flera sinnen samtidigt, t.ex. se och gripa?					
Känna igen former, föremål och ansikten						
<i>Har ditt barn svårt att:</i>						
5.	Känna igen familjemedlemmar innan ni pratar?					
6.	Känna igen sina kompisar och era vänner innan de pratar?					
7.	Känna igen sig själv och andra på foto?					
8.	Känna igen föremål med enbart synen?					
9.	Känna igen bilar, djur och liknande på bild?					
10.	Lägga enkla pussel t.ex. formbräde?					
11.	Lägga pussel med många bitar?					
12.	Peka ut en bestämd figur bland andra?					

Nr	Frågor	Alltid	Ofta	Ibland	Aldrig	Kommentar
13.	Känna igen olika former t.ex. cirkel och bokstäver?					
14.	Händer det att ditt barn misstar sig och går till fel person?					
	Figur-bakgrund					
	<i>Har ditt barn svårt att:</i>					
15.	Hitta ett speciellt föremål på mönstrat underlag, t.ex. på en duk eller lekmatta?					
16.	Hitta ett speciellt föremål bland många andra, t.ex. i leksakslådan?					
17.	Hitta en detalj i en rörig bild?					
18.	Berätta om handlingen i en bild?					
19.	Leka i grupp?					
20.	Verkar ditt barn ointresserat av att titta på bilder?					
21.	Verkar ditt barn ointresserat av att titta på TV?					
22.	Ogillar ditt barn TV-program med mycket detaljer och fart t.ex. Disney-filmer?					
23.	Leker ditt barn helst men en kompis i taget?					
24.	Är ditt barn beroende av ordning och reda?					
25.	Ber ditt barn andra att göra/hämta saker?					
26.	Blir ditt barn osäkert/oroligt då ni är bland mycket folk?					
	Spatiala relationer					
	<i>Har ditt barn svårt:</i>					
27.	Att hitta i känd miljö?					
28.	När du ber barnet hämta något i ett annat rum?					
29.	Att hitta vägen till sina/era närmaste vänner?					
30.	Att leka ensam ute, där ni bor?					
31.	Med ojämn terräng, trottoarkanter och trösklar eller skuggor och linjer på mark eller golv?					
32.	Föredrar ditt barn att leka i känd miljö, t.ex. hemma?					

Nr	Frågor	Alltid	Ofta	Ibland	Aldrig	Kommentar
33.	Frågar ditt barn om att få gå ut eller att få gå till kompisar själv?					
34.	Frågar ditt barn om att ha kompisar hemma?					
35.	Följer ditt barn efter andra för att hitta i okänd miljö?					
36.	Blir ditt barn orolig i okänd miljö och vill t.ex. hålla i handen och vara nära dig?					
37.	Snubblar eller stöter ditt barn ofta emot saker?					
Synminne och föreställningsförmåga						
	<i>Har ditt barn svårt:</i>					
38.	Att leka efter och hitta något som saknas, t.ex. "finn fem fel"?					
39.	Med lekar eller spel som "Memory" och "Kims lek"?					
Rörelseperception						
	<i>Har ditt barn svårt:</i>					
40.	Se föremål som rör sig, t.ex. djur, cyklar och bilar?					
41.	Se föremål när han/hon själv rör sig?					
42.	Ogillar ditt barn bollekar?					
Syn - motorik						
	<i>Har ditt barn svårt att:</i>					
43.	Rita?					
44.	Kopiera något som någon annan har ritat, t.ex. ring eller kryss?					
45.	Lära sig skriva bokstäver?					
46.	Bygga lego efter ritning?					
Övrigt						
47.	Kan ditt barn färgerna genom att peka eller lägga lika på					

Nr	Frågor	Alltid	Ofta	Ibland	Aldrig	Kommentar
	lika?					
48.	Har ditt barn svårt att benämna olika färger?					
49.	Benämner ditt barn ofta färger då han/hon beskriver personer, platser eller lekar?					
50.	Utnyttjar ditt barn andra sinnen, t.ex. hörsel och känsel, mer än jämnåriga?					
51.	Är ditt barn bländningskänslig?					
52.	Har ditt barn svårt att klä av och på sig själv?					
53.	Går/tittar ditt barn gärna <i>nära</i> på saker eller människor?					
54.	Blir ditt barn fort trött när han/hon tittar i böcker, ritar eller liknande?					
55.	Trivs ditt barn bäst tillsammans med vuxna?					
56.	Känner ditt barn igen människor mest på rösten?					
57.	Är ditt barn bättre på att prata än att utföra saker?					

Övriga frågor:

- Vad anser du är ditt barns starka sidor?
-
- Vad anser du är ditt barns svårigheter/svaga sidor?
-
- Vilka strategier har du märkt att ditt barn använder för att klara sig så gott som möjligt?
-

Dokumentnamn: CVI - Utredningsgång vid misstänkt hjärnsynskada - Samverkansrutin**Dokument ID:** 09-803253**Giltigt t.o.m.:** 2025-08-23**Revisionsnr:** 1

- Vilken är ditt barns favoritlek?
-
- Är det något ditt barn undviker att göra?
-
- Kommer du på något som vi glömt att fråga om?
-
-
-
-
-
-

ns giltighet garanteras endast utskriftsdatumet